

จดหมายข่าว ฉบับพิเศษ

(เอกสารเผยแพร่ความรู้โครงการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจชายแดน จังหวัดเชียงราย)

สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ(สศช.) ร่วมกับ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
จัดทำโครงการ กลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจ จังหวัดเชียงราย

โดยพัฒนาครอบคลุมพื้นที่ 3 อำเภอ ในเขตจังหวัดเชียงราย คือ อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน และอำเภอเชียงของ
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติดำเนินการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจชายแดนอย่างเป็นรูปธรรม

- เศรษฐกิจชายแดนคืออะไร
- เหตุผลและความจำเป็นทำไมต้องเป็นเชียงราย
- วัตถุประสงค์และเป้าหมาย
- บทบาทของเมือง
- รูปแบบการพัฒนา
- ผลตอบแทนจากโครงการ

- แนวทางการดำเนินงาน
- การปฏิบัติงานและการดำเนินงานร่วมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ภาพการพัฒนาภายใน 2 ปี หลังการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ
- ถาม-ตอบเศรษฐกิจชายแดน

เศรษฐกิจชายแดนคืออะไร

คำว่าเขตเศรษฐกิจชายแดน หมายถึง การได้รับสิทธิพิเศษด้านต่างๆ ที่เอื้อต่อการลงทุน ไม่ว่าจะเป็นสิทธิพิเศษทางภาษีอากร การส่งเสริมการลงทุน ความพร้อมของปัจจัยการผลิต การอำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกรรมและการบริการ พื้นฐานต่างๆ ตั้งแต่ระบบขนส่ง ไฟฟ้า ประปา ฯลฯ โดยในแต่ละพื้นที่ที่มีคำเรียกที่แตกต่างกันออกไป เช่น เขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone) เขตอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก (Export Processing Zone) คลังสินค้าทัณฑ์บน (Bonded Warehouse) และเขตเศรษฐกิจชายแดน (Special Border Economic Zone) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าจะให้ความสำคัญกับการประกอบกิจกรรมประเภทใด หรือคำใดที่จะเป็นที่น่าสนใจดึงดูดการลงทุนมากที่สุด คำว่าเศรษฐกิจชายแดนไม่ได้จำกัดเฉพาะประเภทของเขตประกอบอุตสาหกรรมเท่านั้น แต่จะครอบคลุมถึงการท่องเที่ยว บริการ การค้า หรือการเกษตรด้วย

พื้นที่ใดเหมาะสมที่จะพัฒนาเป็นเขตเศรษฐกิจชายแดน ต้องพิจารณาจากองค์ประกอบและความจำเป็นหลายปัจจัยด้วยกัน ปัจจัยแรกที่เราควรนำมาพิจารณาคือลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ที่เป็นเมืองศูนย์กลาง โดยเฉพาะการคมนาคมขนส่งและปัจจัยการผลิตที่สามารถเชื่อมโยงกับพื้นที่ที่มีศักยภาพอื่น ๆ ในลักษณะของการเกื้อหนุนกันและกันได้ นอกจากนี้ยังต้องพิจารณาถึงความพร้อมของปัจจัยการผลิต ได้แก่ ทุน วัตถุดิบ แรงงาน โครงสร้างพื้นฐาน และการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะคำว่า “ทุน” จะเกี่ยวข้องถึงความสามารถในการสร้างความน่าเชื่อถือและเชื่อมั่นของนักลงทุนที่จะมาลงทุนในเขตนั้น ๆ ว่าคุ้มต่อการลงทุนหรือไม่และต้องพิจารณาความ

พร้อมและศักยภาพของพื้นที่ข้างเคียงมาประกอบการพิจารณาด้วย เนื่องจากพื้นที่ข้างเคียงต้องสามารถทำหน้าที่สนับสนุนให้เขตเศรษฐกิจชายแดนนั้น ๆ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และที่สำคัญที่สุดเห็นจะได้แก่การสนับสนุนจากภาครัฐ โดยเฉพาะการปรับปรุงกฎระเบียบและนโยบายภาษีที่เอื้อประโยชน์และช่วยลดต้นทุนสินค้าที่จะส่งออกให้สามารถสู้กับตลาดโลกได้ และการอำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการในการดำเนินธุรกิจ เช่น ศูนย์บริการและส่งเสริมการลงทุน ที่ให้บริการแบบครบวงจร หรือ One Stop Services ที่มีอำนาจในการตัดสินใจ สั่งการ และอนุมัติแผนการดำเนินงานได้ นอกจากนี้ควรมีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานของคนในท้องถิ่นเพื่อช่วยเพิ่มผลผลิตและประสิทธิภาพการผลิต

พื้นที่ชายแดนเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพและเป็นทางเลือกหนึ่งในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจชายแดน เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีการพัฒนาและเตรียมความพร้อมของพื้นที่มาแล้วระดับหนึ่งเพื่อนำไปสู่การเป็นประตูการค้าและการลงทุนระหว่างไทยและประเทศเพื่อนบ้าน ประกอบกับประเทศเพื่อนบ้านอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงเองก็หันมาให้ความสำคัญประเทศกับการเปิดประเทศและต้องการที่จะพัฒนาเศรษฐกิจของตนเองมากขึ้น รัฐบาลได้เห็นความสำคัญของแนวทางการพัฒนาดังกล่าวว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์โดยตรงต่อประเทศ โดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่ชายแดน จึงได้มีมติเมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2545 เห็นชอบให้มีการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดน ซึ่งจังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดนำร่องโดยมีพื้นที่ 3 อำเภอ คือ อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน และอำเภอเชียงของ

เหตุผลและความจำเป็น ทำไมต้องเป็นเชียงราย

■ จังหวัดเชียงรายมีความได้เปรียบด้านที่ตั้งที่อยู่ในกลุ่มพื้นที่จังหวัดเชียงราย - เชียงใหม่ - ลำพูน ซึ่งเป็นฐานเศรษฐกิจที่สำคัญตามแนวเขตเศรษฐกิจเหนือ-ใต้เชื่อมโยงไทย-พม่า-จีน และมีศักยภาพพัฒนาเป็นฐานการค้า การลงทุน อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยวในอนาคต โดยปัจจุบันมีการขนส่งตามลำน้ำโขงจากเชียงรุ่ง-เชียงแสนอยู่แล้วและมีการกำหนดการก่อสร้างถนนเชื่อมโยงแม่สาย-ชายแดนจีน และถนนเชียงของ-หลวงน้ำทา กำหนดแล้วเสร็จในปี 2547 และ 2550 ตามลำดับ ซึ่งจะส่งผลให้อำเภอ แม่สาย เชียงของ และเชียงแสน เป็นประตูเศรษฐกิจที่สำคัญ

■ การพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจะส่งผลให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางด้านการผลิต การค้า การลงทุน และการคมนาคมขนส่งของอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง จีนตอนกลางและจีนตอนใต้ ตลอดจนช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจและสังคมในระดับจังหวัด ภาคเหนือตอนบน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยทั้งด้านการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และโอกาสจ้างงานในพื้นที่ นอกจากนี้ถือเป็นโครงการนำร่องสำหรับการพัฒนาในรูปแบบเขตเศรษฐกิจพิเศษแห่งแรกของประเทศที่สามารถขยายผลการพัฒนาไปยังพื้นที่ที่มีศักยภาพอื่นในประเทศ

วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจชายแดน จังหวัดเชียงราย

1. เพื่อเป็นศูนย์กลางด้านการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และโอกาสการจ้างงานในพื้นที่ระดับจังหวัดและภาคเหนือตอนบน ตลอดจนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของไทย
2. พัฒนาพื้นที่ให้เป็นประตูเปิดทางการค้า การลงทุนร่วมกับจีนตอนใต้เข้าสู่อินโดจีน (GMS) เอเชียใต้ และอาเซียน
3. เพื่อเป็นโครงการนำร่องที่จะเป็นต้นแบบสำหรับการพัฒนาไปยังพื้นที่ชายแดนที่มีศักยภาพอื่นในประเทศ

กำหนดให้พื้นที่ที่จัดตั้งขึ้นมีระบบการจัดการเศรษฐกิจเป็นพิเศษแตกต่างจากพื้นที่พัฒนาอื่น ๆ และมีการบริหารจัดการในรูปแบบเฉพาะตัว ซึ่งนับเป็นมิติใหม่ของการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นประตูการค้า ฐานการผลิต และระบายสินค้าของนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ โดยอาศัยวัตถุดิบและแรงงานจากพื้นที่โดยรอบทั้งภายในและประเทศเพื่อนบ้าน

บทบาทของเมือง

อำเภอเชียงแสน มีทำเลที่ตั้งที่สามารถเชื่อมโยง ติดต่อกับการค้า และการขนส่ง ระหว่าง พม่า ลาว และจีน ได้ดี จึงเน้นการพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม โดยเป็นฐานการผลิตและการลงทุนที่สามารถพัฒนาเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านได้

อำเภอแม่สาย เป็นพื้นที่ที่มีความคล่องตัวสูง ทั้งทางด้านการจับจ่าย และการเดินทางท่องเที่ยว จึงเน้นการพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการค้า บริการ ท่องเที่ยว และศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้า

เชียงของ เน้นการพัฒนาให้เป็นเขตประกอบการอุตสาหกรรม นิคมอุตสาหกรรมเพื่อการเกษตรครบวงจรและเขตอุตสาหกรรมทั่วไปซึ่งจะดำเนินการในระยะที่ 2

รูปแบบการพัฒนา

จากการศึกษาแนวคิดในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ ได้นำมาสู่การกำหนดกรอบแนวคิดเขตเศรษฐกิจชายแดน ซึ่งมีรูปแบบผสมผสานกันใน 3 มิติ คือ

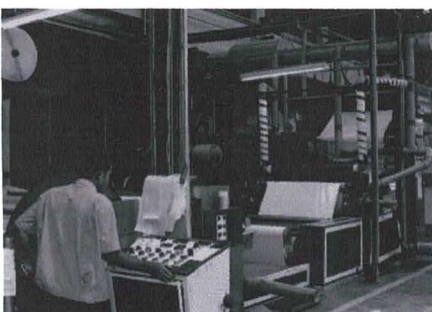
- มิติด้านกายภาพ : แบ่งเป็น 2 ระดับ
 1. พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษในภาพรวมครอบคลุมพื้นที่ 3 อำเภอ เน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและแผนงานสนับสนุนอื่น ๆ
 2. การพัฒนาเขตการลงทุนที่จะเป็นฐานการผลิตหลักของเขตเศรษฐกิจ ซึ่งผู้ประกอบการจะได้รับสิทธิประโยชน์และการอำนวยความสะดวกสูงสุดภายใต้กฎหมายที่มีในปัจจุบัน
- มิติด้านกลไกการบริหารจัดการ แบ่งเป็น 3 ระดับ
 1. คณะกรรมการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนระดับชาติ
 2. จัดตั้งองค์กรปกครองพิเศษ
 3. คณะกรรมการบริหารจัดการเขตประกอบการย่อย
- มิติด้านการปรับปรุงกฎหมายและนโยบายสนับสนุน : แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ
 1. ปรับปรุงกฎระเบียบในประเทศ มุ่งเน้นด้านการปรับปรุงสิทธิประโยชน์ทั้งด้านภาษีและไม่ใช่ภาษี การอำนวยความสะดวกแบบ One-Stop services การผ่อนปรนใช้แรงงานต่าง และการทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ
 2. นโยบายการส่งเสริมการลงทุนระหว่างประเทศ เจรจกกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อปรับปรุงด้านกฎระเบียบด้านการค้า การผ่านแดน การใช้แรงงานต่างด้าวให้เอื้อต่อการลงทุน

ผลตอบแทนโครงการ

โครงการเขตเศรษฐกิจชายแดนจะนำมาสู่ผลตอบแทนที่สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ระดับคือ

- ระดับชาติ
 1. เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ด้วยการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นประตูการค้าฐานการผลิต และระบายสินค้าของนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ โดยอาศัยวัตถุดิบและแรงงานจากพื้นที่โดยรอบทั้งภายในและประเทศเพื่อนบ้าน
 2. ผ่อนคลายกฎระเบียบที่เป็นตัวกีดขวางการค้า การลงทุนระหว่างประเทศ และปรับปรุงกฎหมาย/นโยบายสนับสนุนการลงทุนในประเทศ ทั้งด้านสิทธิประโยชน์จัดตั้ง One-Stop services การผ่อนปรนใช้แรงงานต่างด้าวและการทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ
- ระดับชุมชนและพื้นที่

ส่งเสริมชุมชนในฐานะรากให้มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นจากการเพิ่มปริมาณการค้า การลงทุน การผลิต โดยเฉพาะการเชื่อมโยงอุตสาหกรรมชนบท โครงการ 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์ และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเข้าสู่ตลาดระดับภาคและประเทศ นำไปสู่การจ้างลดปัญหาการว่างงานและเพิ่มรายได้ และการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคต่าง ๆ จะช่วยให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิต สภาพแวดล้อมชุมชนดีขึ้น

แนวทางดำเนินงาน

- **การพัฒนาด้านกายภาพ** เป็นการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานและสังคม โดยแบ่งการพัฒนาด้านในพื้นที่ 2 ระดับ
 1. **พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษครอบคลุม 3 อำเภอแบ่งการพัฒนาด้านออกเป็น 3 ด้าน คือ**
 - พัฒนาระบบคมนาคมเชื่อมโยงพื้นที่ภาคเหนือตอนบนและประเทศเพื่อนบ้านทั้งทางบกและทางน้ำตามแนวเหนือ-ใต้ (ไทย- จีน) และทางอากาศ
 - พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น โครงสร้างพื้นฐานชุมชนและการจัดวางผังเมือง และเริ่มโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจชายแดน เช่น ท่าเทียบเรือ สถานีขนถ่ายสินค้าและเขตประกอบการอุตสาหกรรมในพื้นที่เชียงแสนและแม่สาย
 - การพัฒนาด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การศึกษาผลกระทบจากการมีส่วนร่วมของประชาชน การจัดฝึกอบรม/พัฒนาฝีมือแรงงาน เป็นต้น
 2. **พื้นที่เขตการลงทุนอุตสาหกรรม**

ดำเนินการกำหนดที่ตั้งสำหรับเขตลงทุนอุตสาหกรรมตามการแบ่งเขตการใช้ที่ดินจากผังเมืองรวม เพื่อให้สามารถกำหนดที่ตั้งสำหรับเขตพื้นที่พัฒนาอุตสาหกรรม และพื้นที่สำหรับกำจัดกากเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมและจากชุมชนอย่างชัดเจน และพิจารณารูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการ กำหนดประเภทอุตสาหกรรมและขนาดการลงทุนที่เหมาะสมโดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
- **การปรับปรุงกฎหมายและนโยบายสนับสนุน**
 1. **การปรับปรุงกฎระเบียบในประเทศ** ดำเนินการปรับปรุงกฎระเบียบในประเทศทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนและการผลิตในเขตเศรษฐกิจชายแดน โดยมุ่งเน้น 4 ประเด็น
 - การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีและไม่ใช่ภาษี
 - ด้านแรงงานและนโยบายความมั่นคงกำหนดมาตรการใช้แรงงานต่างด้าวในเขตเศรษฐกิจชายแดนให้ครอบคลุมหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการควบคุม
 - การให้บริการรูปแบบ One Stop Services (OSS) ดำเนินงานจัดตั้ง One Stop Services เป็นโครงการนำร่อง 2 แห่ง คือ 1) บริเวณชายแดน 2) ในเขตประกอบการ โดยดำเนินการศึกษารูปแบบบริหารจัดการตลอดจนการร่างกฎหมายเพื่อนำมาใช้เพื่อนำมาใช้
 - การทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ เร่งศึกษา รายละเอียด การอำนวยความสะดวกเพื่อประโยชน์ แก่ ผู้ประกอบการผู้ประกอบการในเขตเศรษฐกิจชายแดนและบุคลากรของตนเอง
 2. **นโยบายส่งเสริมการลงทุนระหว่างประเทศ**

เร่งจัดทำกลยุทธ์ในการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความพร้อมโครงการระหว่างประเทศ ปรับปรุงความตกลงระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ด้านการค้า การผ่านแดน ด้านการใช้แรงงานต่างด้าวอย่างถูกต้องตามกฎหมาย กฎระเบียบด้านความมั่นคง และในระยะยาวจะต้องผลักดันให้มีปรับปรุงกฎหมายของประเทศเพื่อนบ้านโดยเฉพาะการขอให้เงินลดอัตราภาษีศุลกากรนำเข้าสินค้าจากประเทศไทยให้เท่าเทียมกับประเทศสหภาพพม่าและสปป.ลาว
- **การจัดตั้งกลไกการบริหารจัดการ**
 1. **คณะทำงานระดับชาติ**

เพื่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการศึกษารายละเอียดและผลักดันการพัฒนา ทั้งการกำหนดการปรับปรุงและการร่างกฎหมายใหม่ การควบคุมกลไกบริหารจัดการ และผลักดันการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 2. **จัดตั้งองค์กรปกครองพิเศษ**

จัดตั้งองค์กรที่มีเอกภาพสามารถควบคุมการบริหารจัดการในลักษณะเบ็ดเสร็จในระดับพื้นที่โดยมีอำนาจหน้าที่ งบประมาณ และบุคลากรของตนเอง
 3. **คณะกรรมการบริหารจัดการเขตนิคมอุตสาหกรรม**

เพื่อควบคุมและกำกับดำเนินงานให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการ

แผนปฏิบัติการและการดำเนินงานร่วมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวน 16 กระทรวง 34 หน่วยงานย่อย จำเป็นต้องเร่งรัดดำเนินการแผนงาน/โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนจังหวัดเชียงราย ดังนี้

■ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสังคม

- 1) การดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ ปัจจุบัน สศช. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติการ และดำเนินการขอรับการจัดสรรงบประมาณ โดยหน่วยงานเจ้าของโครงการจะทำการตกลงรายละเอียดกับสำนักงานงบประมาณต่อไป และต้องดำเนินการตามแผนงาน/โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดเชียงรายให้เป็นไปตามกำหนด
- 2) การเร่งหาข้อยุติการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานหลัก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเร่งหาข้อยุติในการดำเนินการร่วมกันโดยเฉพาะ โครงการที่เกี่ยวข้องกับการจัดเตรียมที่ดินเพื่อพัฒนา ดังนี้

⇒ ด้านชายแดนบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำสายแห่งที่ 2

- การจัดเตรียมพื้นที่พัฒนา กรมทางหลวงกำหนดพื้นที่เพื่อก่อสร้างอาคารศุลกากร พื้นที่กรมทางหลวง และกันพื้นที่ No Man's Land ไว้ รวมทั้งสิ้น 281.18 ไร่
- การออกแบบรายละเอียดโครงการ กรมโยธาออกแบบแล้วเสร็จในปีงบประมาณ 2547

⇒ การพัฒนาท่าเทียบเรือเชียงแสน

- กำหนดบทบาทท่าเทียบเรือ: ดำเนินการเปิดใช้ท่าเทียบเรือชั่วคราวไปก่อน และหากจัดตั้งท่าเทียบเรือใหม่ให้ปรับเป็นท่าเทียบเรือท่องเที่ยวในอนาคต
- การบริหารจัดการ ให้การทำเรือแห่งประเทศไทยเป็นผู้บริหารจัดการ และหารือกับกรมธนารักษ์ถึงอัตราค่าเช่าท่าเรือที่เหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในเชิงธุรกิจต่อไป
- การจัดระบบจราจร: มอบหมายให้จังหวัดเชียงรายจัดตั้งคณะทำงานประกอบด้วย กรมศุลกากร กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี การท่าเรือแห่งประเทศไทย กรมทางหลวง และกรมโยธาธิการและผังเมืองหาข้อยุติในการจัดระบบจราจรทางบกและที่จอดรถตลอดแนวลำน้ำโขงสอดคล้องกับระบบการบริหารจัดการท่าเทียบเรือ และจัดระเบียบการจอดเรือและการขนถ่ายสินค้าให้เป็นไปอย่างเหมาะสม

⇒ พื้นที่ด่านเชียงของ

- การจัดหาพื้นที่พัฒนาด่านพรมแดน เห็นควรให้กรมศุลกากรควรเร่งประสานกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และกระทรวงการคลังหาข้อยุติในการใช้ที่ดินซึ่งอยู่ในความครอบครองของ โรงเรียนบ้านหัวเวียงเพื่อนำมาพัฒนาเป็นอาคารสำนักงานของกรมศุลกากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

■ การเร่งปรับปรุงกฎระเบียบในประเทศ

1) การปรับปรุงสิทธิประโยชน์

เพื่อให้ได้สิทธิประโยชน์สูงสุดตามกรอบสิทธิประโยชน์ที่กำหนดขึ้น 15 ข้อ จากกฎหมาย 4 ฉบับ ในระยะแรกเห็นควรให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนปรับแก้ไขกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เขตประกอบการสามารถได้รับสิทธิประโยชน์สูงสุดภายใต้กฎหมายที่มีในปัจจุบัน

- ออกประกาศแก้ไขเพิ่มเติมยกเลิกการจำกัดวงเงินลงทุนสำหรับการคำนวณเพื่อขอยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลตามประกาศที่ ป. 12/2544 เรื่องการกำหนดการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลรวมกันไม่เกินร้อยละ 100 ของเงินลงทุน หรืออาจยกเว้นตามมาตรา 31 หากพิจารณาและเห็นว่ากิจการดังกล่าวมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อประเทศ
- แก้ไขประกาศที่ ป. 1/2543 เพื่อให้พื้นที่ที่สามารถได้รับสิทธิประโยชน์ตามมาตรา 35 กรณีสามารถหักค่าติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกร้อยละ 25 ระยะ 10 ปี

2) การจัดตั้ง One Stop Services เป็นโครงการนำร่องของประเทศ 2 แห่ง

- One Stop Services บริเวณชายแดน ให้บริการตรวจปล่อยสินค้านำเข้าส่งออกให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว และการเข้า-ออกแรงงานต่างด้าว นักท่องเที่ยว ประชาชน ในเขตเศรษฐกิจชายแดน 3 อำเภอ อย่างถูกต้องตามกฎหมาย พิจารณา 2 ทางเลือก

ทางเลือก 1: มอบอำนาจเพื่อให้ศาลการจัดเตรียมดำเนินการเต็มรูปแบบ

ทางเลือก 2: มอบหมายให้กรมศาลการจัดเตรียมสถานที่ และประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 8 หน่วยงาน เพื่อร่วมดำเนินการระหว่างงานที่เกี่ยวข้อง และยกร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีในการจัดตั้ง OSS บริเวณชายแดน

- One Stop Services บริเวณนิคมอุตสาหกรรมให้บริการตั้งแต่อนุมัติการลงทุนจนถึงการอำนวยความสะดวกการระดมทุนการให้เสร็จสิ้นภายในแห่งเดียวและสามารถระบุเวลาในการให้บริการที่แน่นอนได้

3) นโยบายความมั่นคงและการใช้แรงงานต่างด้าว

สภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) กำหนดมาตรการใช้แรงงานต่างด้าวร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับ “โครงการวิจัยเรื่องการศึกษาความต้องการจ้างงานอพยพต่างชาติในประเทศไทยในปี 2546-2548

4) การทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ

- ธนาคารแห่งประเทศไทยจัดทำการศึกษารายละเอียดการอำนวยความสะดวกต่อผู้ประกอบการในการทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศในเขตเศรษฐกิจชายแดน

■ เร่งจัดตั้งกลไกการบริหารจัดการ 3 ระดับ

⇒ ระดับชาติ : พิจารณาหาข้อยุติกลไกการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจชายแดนระดับชาติ

⇒ ระดับพื้นที่เขตเศรษฐกิจ : จัดหากลไกที่จะเข้ามาดำเนินงานในระหว่างที่กรมส่งเสริมปกครองท้องถิ่นอยู่ระหว่างการศึกษารูปแบบการดำเนินงานดังกล่าว เพื่อให้การดำเนินการต่างๆเป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยเสนอให้จังหวัดจัดตั้งคณะทำงานเพื่อประสานงานกับส่วนกลางและเป็นศูนย์ข้อมูลในระดับพื้นที่เพื่อให้ข้อมูลกับนักลงทุนและประชาชนในพื้นที่

⇒ ระดับเขตลงทุน : จัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการเขตนิคมอุตสาหกรรม โดยองค์ประกอบหลัก คือ การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมโยธาธิการและผังเมือง สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมศุลกากร สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และจังหวัดเชียงราย เพื่อให้สามารถดำเนินการในเรื่องเร่งด่วน ประกอบด้วย 1. กำหนดเขตพื้นที่ลงทุนและจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม 2. กำหนดกิจกรรม ขนาด และประเภทอุตสาหกรรมที่เหมาะสม 3. ปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบสิทธิประโยชน์ที่นักลงทุนจะได้รับ 4. สนับสนุนและอำนวยความสะดวก One Stop Services ในเขตนิคมอุตสาหกรรม

ภาพการพัฒนภายใน 2 ปี หลังการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ

■ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

สามารถจัดระบบการพัฒนาให้เหมาะสมกับการใช้ที่ดินตามหลักผังเมืองและไม่ก่อให้เกิดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม ดำเนินการแก้ปัญหาและจัดเตรียมเมืองเพื่อรองรับการพัฒนาด้วยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานชุมชน ปรับปรุงพื้นที่พัฒนาการค้าการท่องเที่ยว ตลอดจนริเริ่มโครงการหลัก ได้แก่ กำหนดเขตลงทุนและจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม ก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำสายแห่งที่ 2 และทำเทียบเรือ

■ ด้านสังคม

สามารถสร้างความเข้าใจกับประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยมีมหาวิทยาลัยในพื้นที่เป็นกลไกสำคัญในการดำเนินการ

■ ด้านการปรับปรุงนโยบาย

การศึกษารายละเอียดและปรับปรุงกฎระเบียบ/สิทธิประโยชน์ด้านต่างๆ กำหนดให้แล้วเสร็จภายในปลายปี 2546 สามารถดำเนินการภายในปี 2547 โดยเฉพาะการจัดตั้ง One Stop Services เป็นโครงการนำร่องทั้งบริเวณชายแดนและเขตนิคมอุตสาหกรรม

■ ด้านกลไกการบริหารจัดการ

จัดตั้งกลไกการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจชายแดนระดับชาติ และคณะกรรมการบริหารจัดการเขตลงทุนอุตสาหกรรมเพื่อดำเนินการพัฒนาโครงการในระยะแรก ตลอดจนกำหนดรูปแบบองค์กรปกครองพิเศษให้แล้วเสร็จภายในปี 46 และศึกษารายละเอียดเพื่อยกร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องภายในปี 2547 ในระยะแรกการพัฒนาจะช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพทางการค้าและการท่องเที่ยวในเขตเศรษฐกิจ ส่วนด้านอุตสาหกรรมจะเริ่มจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมและสามารถเปิดให้เอกชน เข้าลงทุนอย่างเป็นรูปธรรมในปลายปี 2547

ถามมา - ตอบไป เรื่องเศรษฐกิจชายแดน จังหวัดเชียงราย

ถาม : เขตเศรษฐกิจชายแดน หมายถึงอะไร

ตอบ : พื้นที่ที่ได้รับสิทธิพิเศษด้านต่างๆ ที่เอื้อต่อการลงทุน ไม่ว่าจะเป็นสิทธิพิเศษทางภาษีอากร การส่งเสริมการลงทุน ความพร้อมของปัจจัยการผลิต การอำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกรรมและบริการพื้นที่ต่าง ๆ

ถาม : วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจชายแดนหรือไม่ว่าอย่างใด

ตอบ : 1) เพื่อเป็นศูนย์กลางด้านการผลิต การค้า การลงทุน และการคมนาคมขนส่งของอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ด้วยการ พัฒนา โครงสร้าง คมนาคม เชื่อมโยงเศรษฐกิจทั้งภายในและประเทศเพื่อนบ้านตามแนวพื้นที่เศรษฐกิจเหนือใต้
2) เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและสังคมในระดับจังหวัด ภาค และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยทั้ง ทางด้านการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และโอกาสการจ้างงานในพื้นที่
3) เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชายแดน จังหวัดเชียงรายเป็นโครงการนำร่องที่จะเป็นแม่แบบให้กับพื้นที่ชายแดนจังหวัดอื่นในประเทศ

ถาม : เขตเศรษฐกิจชายแดนตั้งอยู่ในพื้นที่ที่อำเภอ อำเภออะไรบ้าง

ตอบ : 3 อำเภอ

- 1) แม่สาย เน้นพัฒนาสู่ศูนย์รวมและกระจายสินค้า แหล่งท่องเที่ยว บริการ
- 2) เชียงแสน เน้นพัฒนาสู่นิคมอุตสาหกรรม เป็นฐานการผลิตและการลงทุนที่สามารถ พัฒนาเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน
- 3) เชียงของ เน้นพัฒนานิคมอุตสาหกรรมเพื่อการเกษตรครบวงจร และเขตอุตสาหกรรมทั่วไป ซึ่งดำเนินการ ระยะที่ 2

ถาม : ศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service (OSS)) คืออะไร

ตอบ : เป็นกระบวนการให้บริการในนิคมอุตสาหกรรม ตั้งแต่จัดตั้งจนถึงขั้นตอนการผลิตและการส่งออกให้เสร็จสิ้นภายในแห่งเดียว (ลด ขั้นตอนการดำเนินการ)

ถาม : ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจชายแดน มีอะไรบ้าง

ตอบ : - สร้างฐานการผลิตใหม่ อาศัยวัตถุดิบ เทคโนโลยีและแรงงานระหว่างประเทศเพื่อนบ้านกัน
- มีพื้นที่เขตเศรษฐกิจที่สามารถดำเนินการผ่อนคลายนโยบายที่เป็นตัวกีดขวางการค้าระหว่างประเทศ
- มีกฎหมายและนโยบายที่สนับสนุนการลงทุนในประเทศ ทั้งสิทธิประโยชน์และการดำเนินงานแบบเบ็ดเสร็จ
- ชุมชนมีรากฐานที่มั่นคงและสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นลดปัญหาการว่างงาน เพิ่มรายได้ มีการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค
- เชื่อมโยงธุรกิจชุมชน โครงการ 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์ และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเข้าสู่ตลาดระดับภาคและระดับประเทศ

“ปฏิรูปการค้า พัฒนาเชียงราย ค้าขายอินโดจีน”

เอกสารอ้างอิง :

สำนักงานพัฒนาพื้นที่. 2547. เอกสารการประชุม คณะกรรมการพิจารณาแนวทางการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจชายแดน ครั้งที่1/2547.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2544. การศึกษาความเหมาะสมการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจชายแดน จังหวัดเชียงราย

รายงานขั้นสุดท้ายฉบับสมบูรณ์ เล่มที่ 1 บทที่ 1-4 : บริษัท พอล คอนซัลแตนท์ จำกัด.

พวงรัตน์ อัสวพิศิษฐ์.2530. “ความรู้พื้นฐานและการดำเนินงานของแกตต์” การเจรจาการค้าหลายฝ่ายรอบอุรุกวัยและผลประโยชน์ของประเทศไทย.กรุงเทพฯ: กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์.

การณ กิตติสถาพร.2530. “บทบาทและการดำเนินงานของแกตต์กับการแก้ไขปัญหาการค้าระหว่างประเทศ” การเจรจาการค้าหลายฝ่ายรอบอุรุกวัยและผลประโยชน์ของประเทศไทย.กรุงเทพฯ: กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์.

สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์.2541.วิสัยทัศน์ประเทศไทยปี 2000.พิมพ์ครั้งที่ 6 .กรุงเทพฯ: บริษัท พิมพ์เนต พรินท์ติ้ง เซ็นเตอร์ จำกัด.

พร สินสวัสดิ์.[มปป.].ทิศทางการทำธุรกิจ การค้า การลงทุนและการท่องเที่ยวในเขตสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจกับการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย.เชียงราย: ศูนย์การค้าแม่สาย.

จัดทำโดย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ(สศช.)

ร่วมกับ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

333 หมู่ 1 ตำบลท่าสุด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

โทร. 0-5391-6305